శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే ఏకోనషష్టితమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే ఏకోనషష్టితమోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

యథా హతో భగవతా భౌమో యేన చ తాః స్త్రియః।
నిరుద్ధా ఏతదాచక్ష్వ విక్రమం శార్ఙ్గధన్వనః ॥ **1** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇంద్రేణ హృతచ్ఛత్రేణ హృతకుండలబంధునా।
హృతామరాద్రిస్థానేన జ్ఞాపితో భౌమచేష్టితం।
సభార్యో గరుడారూఢః ప్రాగ్జ్యోతిషపురం యయౌ ॥ **2** ॥

గిరిదుర్గైః శస్త్రదుర్గైర్జలాగ్న్యనిలదుర్గమం।
మురపాశాయుతైర్ఘోరైర్దృఢైః సర్వత ఆవృతం ॥ **3** ॥

గదయా నిర్విభేదాద్రీన్ శస్త్రదుర్గాణి సాయకైః।
చక్రేణాగ్నిం జలం వాయుం మురపాశాంస్తథాసినా ॥ **4** ॥

శంఖనాదేన యంత్రాణి హృదయాని మనస్వినాం।
ప్రాకారం గదయా గుర్వ్యా నిర్బిభేద గదాధరః ॥ **5** ॥

పాంచజన్యధ్వనిం శ్రుత్వా యుగాంతాశనిభీషణం।
మురః శయాన ఉత్తస్థౌ దైత్యః పంచశిరా జలాత్ ॥ **6** ॥

త్రిశూలముద్యమ్య సుదుర్నిరీక్షణో
యుగాంతసూర్యానలరోచిరుల్బణః।
గ్రసంస్త్రిలోకీమివ పంచభిర్ముఖై -
రభ్యద్రవత్తార్క్ష్యసుతం యథోరగః ॥ **7** ॥

ఆవిధ్య శూలం తరసా గరుత్మతే
నిరస్య వక్త్రైర్వ్యనదత్ స పంచభిః।
స రోదసీ సర్వదిశోఽంతరం మహా -
నాపూరయన్నండకటాహమావృణోత్ ॥ **8** ॥

తదాపతద్ వై త్రిశిఖం గరుత్మతే
హరిః శరాభ్యామభినత్త్రిధౌజసా।
ముఖేషు తం చాపి శరైరతాడయత్
తస్మై గదాం సోఽపి రుషా వ్యముంచత ॥ **9** ॥

తామాపతంతీం గదయా గదాం మృధే
గదాగ్రజో నిర్బిభిదే సహస్రధా।
ఉద్యమ్య బాహూనభిధావతోఽజితః
శిరాంసి చక్రేణ జహార లీలయా ॥ **10** ॥

వ్యసుః పపాతాంభసి కృత్తశీర్షో
నికృత్తశృంగోఽద్రిరివేంద్రతేజసా।
తస్యాత్మజాః సప్త పితుర్వధాతురాః
ప్రతిక్రియామర్షజుషః సముద్యతాః ॥ **11** ॥

తామ్రోఽంతరిక్షః శ్రవణో విభావసు -
ర్వసుర్నభస్వానరుణశ్చ సప్తమః।
పీఠం పురస్కృత్య చమూపతిం మృధే
భౌమప్రయుక్తా నిరగన్ ధృతాయుధాః ॥ **12** ॥

ప్రాయుంజతాసాద్య శరానసీన్ గదాః
శక్త్యృష్టిశూలాన్యజితే రుషోల్బణాః।
తచ్ఛస్త్రకూటం భగవాన్ స్వమార్గణై -
రమోఘవీర్యస్తిలశశ్చకర్త హ ॥ **13** ॥

తాన్ పీఠముఖ్యాననయద్ యమక్షయం
నికృత్తశీర్షోరుభుజాంఘ్రివర్మణః।
స్వానీకపానచ్యుతచక్రసాయకై -
స్తథా నిరస్తాన్ నరకో ధరాసుతః ॥ **14** ॥

నిరీక్ష్య దుర్మర్షణ ఆస్రవన్మదై -
ర్గజైః పయోధిప్రభవైర్నిరాక్రమత్।
దృష్ట్వా సభార్యం గరుడోపరి స్థితం
సూర్యోపరిష్టాత్ సతడిద్ఘనం యథా।
కృష్ణం స తస్మై వ్యసృజచ్ఛతఘ్నీం
యోధాశ్చ సర్వే యుగపత్ స్మ వివ్యధుః ॥ **15** ॥

తద్ భౌమసైన్యం భగవాన్ గదాగ్రజో
విచిత్రవాజైర్నిశితైః శిలీముఖైః।
నికృత్తబాహూరుశిరోధ్రవిగ్రహం
చకార తర్హ్యేవ హతాశ్వకుంజరం ॥ **16** ॥

యాని యోధైః ప్రయుక్తాని శస్త్రాస్త్రాణి కురూద్వహ।
హరిస్తాన్యచ్ఛినత్తీక్ష్ణైః శరైరేకైకశస్త్రిభిః ॥ **17** ॥

ఉహ్యమానః సుపర్ణేన పక్షాభ్యాం నిఘ్నతా గజాన్।
గరుత్మతా హన్యమానాస్తుండపక్షనఖైర్గజాః ॥ **18** ॥

పురమేవావిశన్నార్తా నరకో యుధ్యయుధ్యత।
దృష్ట్వా విద్రావితం సైన్యం గరుడేనార్దితం స్వకం ॥ **19** ॥

తం భౌమః ప్రాహరచ్ఛక్త్యా వజ్రః ప్రతిహతో యతః।
నాకంపత తయా విద్ధో మాలాహత ఇవ ద్విపః ॥ **20** ॥

శూలం భౌమోఽచ్యుతం హంతుమాదదే వితథోద్యమః।
తద్విసర్గాత్ పూర్వమేవ నరకస్య శిరో హరిః।
అపాహరద్ గజస్థస్య చక్రేణ క్షురనేమినా ॥ **21** ॥

సకుండలం చారుకిరీటభూషణం
బభౌ పృథివ్యాం పతితం సముజ్జ్వలత్।
హాహేతి సాధ్విత్యృషయః సురేశ్వరా
మాల్యైర్ముకుందం వికిరంత ఈడిరే ॥ **22** ॥

తతశ్చ భూః కృష్ణముపేత్య కుండలే
ప్రతప్తజాంబూనదరత్నభాస్వరే।
సవైజయంత్యా వనమాలయార్పయత్
ప్రాచేతసం ఛత్రమథో మహామణిం ॥ **23** ॥

అస్తౌషీదథ విశ్వేశం దేవీ దేవవరార్చితం।
ప్రాంజలిః ప్రణతా రాజన్ భక్తిప్రవణయా ధియా ॥ **24** ॥

భూమిరువాచ
నమస్తే దేవదేవేశ శంఖచక్రగదాధర।
భక్తేచ్ఛోపాత్తరూపాయ పరమాత్మన్ నమోఽస్తు తే ॥ **25** ॥

నమః పంకజనాభాయ నమః పంకజమాలినే।
నమః పంకజనేత్రాయ నమస్తే పంకజాంఘ్రయే ॥ **26** ॥

నమో భగవతే తుభ్యం వాసుదేవాయ విష్ణవే।
పురుషాయాదిబీజాయ పూర్ణబోధాయ తే నమః ॥ **27** ॥

అజాయ జనయిత్రేఽస్య బ్రహ్మణేఽనంతశక్తయే ।
పరావరాత్మన్ భూతాత్మన్ పరమాత్మన్ నమోఽస్తు తే ॥ **28** ॥

త్వం వై సిసృక్షూ రజ ఉత్కటం ప్రభో
తమో నిరోధాయ బిభర్ష్యసంవృతః ।
స్థానాయ సత్త్వం జగతో జగత్పతే
కాలః ప్రధానం పురుషో భవాన్ పరః ॥ **29** ॥

అహం పయో జ్యోతిరథానిలో నభో
మాత్రాణి దేవా మన ఇంద్రియాణి ।
కర్తా మహానిత్యఖిలం చరాచరం
త్వయ్యద్వితీయే భగవన్నయం భ్రమః ॥ **30** ॥

తస్యాత్మజోఽయం తవ పాదపంకజం
భీతః ప్రపన్నార్తిహరోపసాదితః ।
తత్ పాలయైనం కురు హస్తపంకజం
శిరస్యముష్యాఖిలకల్మషాపహం ॥ **31** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి భూమ్యార్థితో వాగ్భిర్భగవాన్ భక్తినమ్రయా ।
దత్త్వాభయం భౌమగృహం ప్రావిశత్ సకలర్ద్ధిమత్ ॥ **32** ॥

తత్ర రాజన్యకన్యానాం షట్సహస్రాధికాయుతం ।
భౌమాహృతానాం విక్రమ్య రాజభ్యో దదృశే హరిః ॥ **33** ॥

తం ప్రవిష్టం స్త్రియో వీక్ష్య నరవీరం విమోహితాః ।
మనసా వవ్రిరేఽభీష్టం పతిం దైవోపసాదితం ॥ **34** ॥

భూయాత్ పతిరయం మహ్యం ధాతా తదనుమోదతాం ।
ఇతి సర్వాః పృథక్ కృష్ణే భావేన హృదయం దధుః ॥ **35** ॥

తాః ప్రాహిణోద్ ద్వారవతీం సుమృష్టవిరజోఽంబరాః।
నరయానైర్మహాకోశాన్ రథాశ్వాన్ ద్రవిణం మహత్ ॥ **36** ॥

ఐరావతకులేభాంశ్చ చతుర్దంతాంస్తరస్వినః।
పాండురాంశ్చ చతుఃషష్టిం ప్రేషయామాస కేశవః ॥ **37** ॥

గత్వా సురేంద్రభవనం దత్త్వాదిత్యై చ కుండలే।
పూజితస్త్రిదశేంద్రేణ సహేంద్రాణ్యా చ సప్రియః ॥ **38** ॥

చోదితో భార్యయోత్పాట్య పారిజాతం గరుత్మతి।
ఆరోప్య సేంద్రాన్ విబుధాన్ నిర్జిత్యోపానయత్ పురం ॥ **39** ॥

స్థాపితః సత్యభామాయా గృహోద్యానోపశోభనః।
అన్వగుర్భ్రమరాః స్వర్గాత్ తద్గంధాసవలంపటాః ॥ **40** ॥

యయాచ ఆనమ్య కిరీటకోటిభిః
పాదౌ స్పృశన్నచ్యుతమర్థసాధనం।
సిద్ధార్థ ఏతేన విగృహ్యతే మహా -
నహో సురాణాం చ తమో ధిగాఢ్యతాం ॥ **41** ॥

అథో ముహూర్త ఏకస్మిన్ నానాగారేషు తాః స్త్రియః।
యథోపయేమే భగవాంస్తావద్రూపధరోఽవ్యయః ॥ **42** ॥

గృహేషు తాసామనపాయ్యతర్క్యకృ -
న్నిరస్తసామ్యాతిశయేష్వవస్థితః।
రేమే రమాభిర్నిజకామసంప్లుతో
యథేతరో గార్హకమేధికాంశ్చరన్ ॥ **43** ॥

ఇత్థం రమాపతిమవాప్య పతిం స్త్రియస్తా
బ్రహ్మాదయోఽపి న విదుః పదవీం యదీయాం।

భేజుర్ముదావిరతమేధితయానురాగ -
హాసావలోకనవసంగమజల్పలజ్జాః ॥ **44** ॥

ప్రత్యుద్గమాసనవరార్హణపాదశౌచ -
తాంబూలవిశ్రమణవీజనగంధమాల్యైః ।
కేశప్రసారశయనస్నపనోపహార్యై -
ర్దాసీశతా అపి విభోర్విదధుః స్మ దాస్యం ॥ **45** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం దశమస్కంధే
ఉత్తరార్ధే పారిజాతహరణనరకవధో నామ ఏకోనషష్టితమోఽధ్యాయః ॥